

FOAIA POPORULUI

Apăre în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 28 coroane
Pe o jumătate de an . . . . . 14 coroane
Pe un pătrar de an . . . . . 7 coroane
Un număr costă . . . . . 60 fileri

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Măcelărilor Nr. 12
(lângă poștă)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(strada Măcelărilor Nr. 12).

Un șir peșt primadată 60 bani, a doua-ora
50 bani, a treia-ora 40 bani.

Autoritățile nu fac nimic?

În coloanele gazetei noastre s'a scris de mai multe ori despre scumpetea ce crește zi de zi în întreg Ardealul și mai cu seamă în Sibiu. O adevărată pungășie și jaf prețurii. Chiar oameni în situațiuni înalte și cu venite mari, numai așa pot trăi dacă își dau tot venitul numai pe mâncare și locuință. Pe haine, albituri și alte cheltuieli, nu le rămâne nici un ban. Și apoi de ceea încă nu te poți lipsi, precum nu te poți lipsi de hrană.

Ce se mai zicem de oamenii mai săraci, cu venite mai modeste?

Am mai scris că în toată lumea s'a pornit luptă în contra scumpetei, în contra speculațiunii și a jafului.

În Franța, Italia și Germania, autoritățile s'au pus pe lucru ca să înfrâneze specula și să reducă prețurile de astăzi. Și urmele acestei munci se cunoaște. Au scăzut prețurile într'un chip neașteptat.

În România veche e mai mare jaful decât ori unde. Poate numai la noi, dincoace de Carpați, e mai mare. Pentru înfrânarea hoțiilor, s'a întemeiat la București liga (tovărășia) consumatorilor.

Numai la noi e slobod totul ca în „țara lui Pap János!“ Nici autorități, nici publicul consumator, nu zice nimic! O scumpete obraznică aci, o hoție și jaf ca în codru verde, fără ca să aibă o îndreptățire cât de mică. Toate se vând în fiecare săptămână tot mai scump, din simplul motiv că e slobod, că nimenea nu oprește și nimenea nu pedepsește. Un ou costă azi 1 cor. 40 fil. Ce va fi la iarnă?

Azi iarnă cumpăram în Sibiu mere batule, foarte frumoase, chilogramul cu 2 mult 3 cor. Astăzi, vara, îți cer 6—8 cor. pe chilogr. de mere verzi, necoapte și pline de viermi. Mere, cari ar trebui să fie oprite dela

vânzare, fiindcă e otravă pentru trupul nostru, iar nu nutremânt.

Așa e cu toate poamele cu toate legumele. Brânza, slămina, untul, carnea, galilele, pânea, franzelele, toate au preț de jaf. Asemenea hârtia, ștofele, pielea, ghetetele, sticlăriile și altele. La restaurante, cafenele și cofetării asemenea găsim prețuri de jaf. Pentru ce vinde slămina cu 48 cor. chilogr., untul cu 60 cor., o franzelă mică (care era 4 fil. bucata) cu 1 cor., o prăjitură mică cu 1 cor. 50 fileri bucata?

Pentru ce?

Pentru că e slobod! Pentru că nu bagă nimenea la pușcărie pe astfel de bandiți.

În Bulgaria acum voesc să aducă o lege în baza căreia vor spânzura pe toți speculanții, pe toți jefuitorii.

Atragem din nou atențiunea — nu știm pentru a cătea oră — autorităților asupra acestor stări insuportabile. Să izbească cu pumnul în toți jefuitorii! Să nu cruțe pe nimenea! Căci a privi nepăsător la urcarea tot mai mare și nerușinată a prețurilor, însemnează să încuragezi și să ocrotești specula și jaful.

Așa nu mai e de trăit. Ar fi trist ca acum când s'a întemeiat România-Mare, românul să fie silit să-și ia drumul pribegiei. Să fie alungat din țara lui de poșta de îmbogățire și de necinstea domnilor bandiți.

* Germanii din Ungaria de Vest.

În Apusul Ungariei lecuște un număr destul de însemnat de nemți.

Aceștia, acum că au scăpat de domnia bolșevică-ungurească, au hotărât să se alipească de Austria. Sunt sătui de stăpânirea ungurească.

Despre hotărîrea lor au încunoscintat guvernul din Budapesta și guvernul austriac, asemenea și pe aliați.

Ungurii sunt năcăjiți foc, jandarmii lor s'au și năpusit în unele locuri asupra acestei populațiuni germane. Când se vor cuminti ungurii?

Răvaș politic.

* Armata română va face ordine în Bulgaria.

În Bulgaria este mare neorânduială. În unele părți au atăcat pe ofițerii și soldații francezi flători acolo. De aceea trupele franceze au început să dezarmeze populațiunea bulgară.

Din Sofia se anunță acum că în diferite locuri Bulgarii s'ar fi opus cu forța la dezarmări față de trupele franceze. Cu ocazia recentei sale vizite la București generalul Graziani comandantul armatei de Dunăre a aliaților, a conferit cu comandamentul român asupra eventualei necesități creiată prin opunerea Bulgarilor la dezarmare ca trupele românești să vie în ajutorul armatelor aliate pentru a-și putea îndeplini mandatul primit dela conferința de pace. Cum se anunță aci cercurile politice conducătoare din București și-ar fi dat consimțământul pentru o eventuală intervenție armată împotriva Bulgariei spre a veni în ajutorul francezilor.

Așa se vede, că după ce s'm făcut ordine și s'm adus pace și liniște în Ungaria, tot mândrul și vrednicul soldat român este chemat ca să facă ordine în Bulgaria.

* Succesele Polonilor.

Trupele polone înaintează ocupând satele la nord de Povoslaki. În Wolhinia trupele polone au ajuns la Krimia, Kamena, Rovigno. Pe frontul Galilei cavaleria polonă a cucerit localitatea Novo Selo. Bolșevicii să strag repede în regiunea vestică.

* Turcii împotriva Grecilor.

În Turcia asiatică au izbucnit mari turburări contra Aliaților și în special în contra populației grecești.

Turcii speră că prin asemenea violențe să modifice în bine hotărârile Conferinței de pace privitoare la patria lor.

Din Salonic se anunță că escadrelor franceze și engleze din Mediterana să

sosit în apele Aziei-mici, aducând și numeroase vapoare cu transporturi de soldați coloniali, cari debarcați pe coasta Aziei-mici, vor avea să lupte împotriva răsculaților de sub conducerea lui Mustafa Kemal Pascha. Organizația deosebită și tenacitatea îndrăznească a lui Kemal Pascha au provocat o motivată îngrijorare în cercurile Antantei, care dorește să scape de acest obstacol cât mai degrabă.

* Plebiscit pentru Banat.

În chestiunea Banatului, guvernul român a propus sărbilor dela început: plebiscit pentru întreg Banatul. Adecă să voteze întreaga populațiunea, pentru a se cunoaște voința ei. Dacă vrea să aparțină României sau Serbiei.

La început sărbii nu s'au învoit la aceasta. Acum ne vine știrea dela conferința păcii, că guvernul sârb o primit plebiscitul pentru întreg Banatul. E o știre înbucurătoare pentru noi. Căci nu încapa îndoială, că majoritatea covârșitoare (românii și șvabii) a bănățanilor vor cere alipirea Banatului întreg la România Mare.

* Noul guvern al Serbiei.

Cabinetul sârb, din informațiile pe care le avem, s'a format:

Prezident de consiliu este d. Davidovici șeful radicalilor. D. Marincovici, fost plenipotențiar al Serbiei la București, a luat portofoliul instrucțiunii publice. D. Trumbici este ministru de externe.

În cabinet au intrat 3 socialiști și 3 progresiști.

Bucovina va fi a noastră.

Ziarul „Glasul Bucovinei” din Cernăuți primește știrea din cursă oficială că Bucovina a fost atribuită României de către Conferința de pace, în granițele ei istorice, așa cum a fost alipită la vechiul Regat prin hotărîrea congresului din Cernăuți.

Correspondentul ziarului „Universul” a avut o convorbire cu dl Iancu Nistor ministrul Bucovinei, care declară următoarele cu privire la Bucovina.

„Procesul Bucovinei s'a încheiat. Ea ne revine întreagă, în hotarele ei istorice, afară de un neînsemnat colțisor, cu o populațiune exclusiv rusească, care, din motive economice, iese din lotul românesc.

Armata noastră, sărbătorită, pretutindeni, din pricina atitudinii demne a soldaților, se și află acum în granițele firești ale țării.

Nu ni s'a știrbit deci nimic din ceea ce se credea până mai ieri.

* Socialiștii ruși contra bolșevismului.

Socialiștii ruși au protestat contra congresului din Lucerna deoarece conferința din Lucerna a considerat puterea bolșevică ca forma guvernului poporului rus. Socialiștii ruși protestează contra tirăniei bolșevicilor cari sunt dușmaniți de întregul popor rus. Soarta Rusiei, spun ei, nu se hotărăște în Elveția ci în Rusia.

* Ce se întâmplă în Ungaria.

În Ungaria autoritățile pun mâna pe toți conducătorii bolșevici și pe toți acei bolșevici cari în cursul domniei lor de 5 luni au făcut nenumerate nelegiuiri. Am mai scris că sub domnia bolșevică o teroare nemiloasă îngrozea lumea. Bolșevicii, cari se lăudau că aduc libertate, bunăstare și fericire tuturor cetățenilor, au sugrumat orice libertate. Subt domnia lor nu era îngăduit să iese decât două gazete în Budapesta: „Vörös Ujság” și „Népszava”, cari erau scrise pe placul lor. Subt ei nu avea nimeni libertatea și îngăduința de a și spune părerea sau a face cea mai nevinovată critică. Și dacă careva biet muritor — fie domn, fie țaran — cuteza să cărtească o vorbă, era fiul morții. Dar nici atât nu trebuia pentru ca să fie ucis ca un câine turbat de bandiții aceștia, numiți „roșii”. Era destul să nu le placă mura ta, sau să simțească că ai bani în buzunar și te împușcau sau te spânzurau fără milă.

Un profesor de universitate a fost împușcat pe stradă de un soldat bolșevic, când nenorocitul trecea nebănuitor pe dinaintea hotelului Hungaria. Altădată trecea pe stradă un director de bancă. Doi eroi bolșevici se țineau în urma lui. Unul dintre ei îi zice calulalt: — Uite, tovarășule, ce mura de burghez („burzsuj”) are omul ăsta, nu ți fie milă de el, dă-i un glonț! Și banditul celalalt l'au ucis pe „burzsuj” fără milă. Apoi l'au despoiat de 40.000 cor. ce le-a avea la sine și de alte lucruri de preț ce le avea în buzunar. Într'un sat au spânzurat 72 de săteni (unguri) pentru că n'au lăsat ca să fie prădați de toate bucatele ce le aveau.

Au ucis, au jefuit, au necinstit femeile și au pângărit bisericile. În Budapesta au jefuit toate prăvăliile (bolțile), așa că acum când a intrat armata română, toate prăvăliile erau închise și goale. Au adunat dela toți lucrurile de aur și pietrele scumpe. Apoi au luat dela toți banii cei buni și în schimb le-a dat bani „bolșevici”, niște hârtii bune de aprins focul cu ele. În Budapesta și în alte părți ale Ungariei unde au pus ei stăpânire, s'a încuibat mizeria și foamea cea mai cumplită. Numai vătavii bolșevici și prietenii lor aveau din belșug de toate: mâncări, beuturi scumpe, aur și pietre scumpe, bani cu sutele de mii, ba chiar milioane. La toți conducătorii bolșevici, cari au luat-o acum la fugă și au fost prinși, s'a găsit comori întregi de bani. Bani furați și jefuiți, căci mai înainte toți erau săraci lipiți pământului.

Cunoscutul preot rom. cat. Hock, fost deputat, a fost prins de comuniști, răstignit pe cruce, tăindu-i limba și scoțându-i ochii.

Opzeci de preoți rom. cat. au fost prinși, închiși într-o pivniță, unde au murit toți de foame. Aici au fost decoperiți de soldații români.

Pe când era comunismul la putere, ieșise pe Kriştina-tér o procesiune rom. cat. cu crucea. În cursul serviciului bisericesc, un puiu de ovruiu scuiță în „oltári szentség”. Creștinii l-au prins și au început să-l bată, într'aceea sosesc bolșevicii roșii cu mitraliere, cari încep să împuște asupra mulțimei. Au căzut patru morți și 16 răniți.

La o altă procesiune, un alt ovruiuș a mânătrăsură cu oai prin mijlocul procesiunii. A fost prins și bătut. A scăpat iară la intervenția armatei roșii, făcându-se mai mulți răniți dintre creștini.

În pivnița Parlamentului s'au găsit — după cum am mai scris — o mulțime de cadavre între cari s'a găsit și un om încă în viață.

În pivnița fabricii de șampanie „Törley” din Budafok, s'au găsit șasezeci cadavre legate cu coatele de picioare și cu mâinile pe după cap.

Profesorul universitar, Berend, a fost împușcat prin piept și prin mână și aruncat în Danăre.

Un general de jandarmerie, cu patru aghiotanți, au fost prinși de comuniști, cari le-au bătut cuie pe sub unghii, le-au tras pielea de pe mâni, apoi le-au rupt mâinile și picioarele. Astfel au fost găsiți în strada Mozdony, edeficiul preparandiei, în pivniță. Când dispăruse generalul și soții lui, ambasada italiană s'a interesat și a întrebât de ei. Comuniștii le au răspuns, că nu știu nimic.

Ministrul Samuelly umbla pe șosele, unde auzis, că este mișcare contra-revoluționară, prindeau pe toți, cari luau parte la mișcările acestea și îi împușca ori îi spânzura.

Acesta era fiara cea mai turbată între toți bolșevicii. Jidani și acesta, îl va fi chemat mai înainte Samuel. Acesta cutreera orașele și satele nenorocitei țări ungurești pentru a aduce judecată. În drumul lui era însoțit de câțiva hoheri cari îi îndeplineau poruncile bestiale, spăzărând și împușcând lumea fără milă. Tigru! acesta turbat aducea judecări (sentințe) de moarte cu sursul pe buze, clatinându-și picioarele și cu țigara în gură. Acum, de frica pedepsei, și-a luat singur viața. S'a împușcat în cap și așa s'a prăpădit și el ca un câine spurcat.

A doua zi după intrarea Românilor, studenții universitari unguri, au alungat pe profesorii și studenții jidani din salele de propunere, pe stradă și au început să-i imblăți. Mulți au fost duși în spitale.

Pe stradă Ullői au oprit tramvaiele au alungat pe toți evreii jos și i-au luat la păruieli, le-au spart capetele, le-au tăiat urechile, nasul, buccă din obraz.

Au intervenit Românii, luând pe răniți între sulici, scărpandu-i de furie publicului și ducându-i la spital. Patru jidani răniți, aduși de români la spitalul Crucea Roșie, au fost cusuți de un doctor român.

Trăiască Ferdinand I. Regele României - Mari !

Mândră noastră țară România-Mare a îmbrăcat haine de serbătoare, pentru că Tatăl Atotștiutorul a învrednicit pe iubitul nostru Rege să-și ajungă în deplină sănătate ziua nașterii la 21 August.

Dumnezeul păcii și al îndurării, ascultă rugăciunea fierbinte și întreg poporului român și întărește pe Regele nostru și ostea Lui, dăruindu-i deplină biruință asupra inamicilor seculari.

Binecuvântă Doamne viteaza armată română! Doamne îndestulește și ferește poporul român.

Poporul român, când se închină iubitului său Rege Ferdinand I și așterne înaintea tronului frumoasa cunună de iubire și credință, țesută și udată cu lacrimile suferințelor din trecut, mărturizește sus și tare, că va fi ca stâncă de granit în credința față de tron și patria română, trăind în liniște și fericire cu conașionali săi iubitori de ordine, adevăr și libertate.

Istoria lumii mărturisește, cât de tare și-a iubit românul patria străbună și cât de credincios a fost față de tron. Poporul român pentru dulcea patrie și tron își jertfăște cu dragoste bunul său; ba în caz de primejdie se luptă cu bărbăție și își varsă sângele pe câmpul de războiu.

Așa-i românul, așa-i firea lui!

Pilda cea mai strălucită ne arată vitejia și brațele oțelite ale soldaților români, luptându-se cu glorie în contra inamicilor înfricoșăți.

În trecut s'a luptat românul mai mult pentru patrie și limbă strămoșească decât pentru viață, și tot așa face și azi și așa va face și în viitor, căci în decursul timpurilor furtunoase și de grea încercare, s'a dovedit pe deplin, că numai în patria sa scumpă și prețuită își află el liniște, îndestulare și fericire.

„În cartea vieții este scris:
Că țări și neamuri vor peri,
Iar mândră noastră Românie
Etern, etern va înflori!”

Păstorii sufletesti în toate Duminicile și serbătorile se roagă lui Dumnezeu în sfântă biserică, la altarul Domnului, pentru credinciosul și iubitorul de Cristos: Regele nostru Ferdinand I, pentru toată curtea și ostirea Lui. Pentru ca Dumnezeu să-i ajute și să supună sub picioarele Lui pe tot dușmănușul. Pentru toate cetățile și satele și pentru cei ce cu credință locuiesc în trânele. Pentru vreme bună, pentru înmulțirea fructelor pământului și pentru timpuri de pace. Pentru cei ce umblă pe ape și călătoresc, pentru cei bolnavi și pentru cei ce se ostenesc, pentru cei prinși și pentru mântuirea lor.

Bravii soldați români căzuți cu glorie pe câmpul de luptă, au împodobit steagurile patriei cu renume nepieritor și ne-au lăsat ca sfântă moștenire virtuțile militare. Numele lor va

străluci ca aurul pururea în istoria României, iar pomenirea lor va rămâne nestersă în inimile și memoria nepoților și strănepoților noștri.

Fiecare ostaș va păstra cu sfințenie credința față de tron și patrie, va apăra cu viața sa această scumpă moștenire: patria străbună, România-Mare, care știe să-și aducă aminte cu sfințenie de cei ce au servit cu credință în vremuri grele și și-au vărsat sângele cu dragoste și cu onoare pe câmpul de războiu, e vrednică să trăiască și să-și pregătească viitorul de aur.

Pentru viitorul fericit al României mari și mărirea tronului cât de pătrunzător răsună cântarea de evlavie a credincioșilor noștri în sfintele biserici: „Măntuiește Doamne poporul Tău și binecuvântă moștenirea Ta, biruință Regelui nostru asupra contrariilor dăruite și cu crucea Ta pzește pe poporul Tău”.

Poporul român cu inimă curată și cu putere de viață așterne la picioarele tronului cununa neperitoare țesută din florile alese ale credinței, nădejdei și iubirii, cu speranța, că va avea parte în patria străbună de un viitor mai bun și mai fericit.

Trecutul Românilor a fost plin de suferințe el a fost un râu de lacrimi.

În cartea vieții, viitor de aur are românul.

Puterile aliate cu România au aflat înfrâna un tovarăș credincios și viteaz astfel ca e vrednică de iubire și stimă din partea prietenilor săi, ba și din partea străinilor.

Plevna, Mărășești și alte locuri vestite au arătat străinilor, că cine a fost românii; ei au făcut minuni de eroism.

„Lumina soarelui apuce
Să lumineze 'ntre cei vii:
Durerea zilelor trecute
Și doina mării României!”

*

La ziua nașterii Regelui nostru Ferdinand I, pătrunși de cel mai adânc simțământ de dragoste și alipire față de tron și patrie, înălțăm rugăciuni fierbinți către Dumnezeu cerurilor, pentru susținerea scumpei vieți și fericitoarea domnie a Majestății Sale, într'un șir lung de ani și cu serbătoreasca descoperire de dragoste și credință, din inima curată dorim ca spre fericirea popoarelor și a României-Mari să trăiască Majestatea Sa Regele Ferdinand I și înalta Casă domnitoare într'u mulți ani buni și fericți!

Românii din străinătate până acum au lucrat și luptat pentru interese stăine, de azi încolo vor putea lucra liberi pentru interesele lor proprii și pentru fericirea scumpului neam român.

Toate popoarele vor afla îndestulare și fericire în lăuntru pământului românesc.

Numele Majestății Sale Regelui nostru Ferdinand I e zugrăvit cu slove de aur în inimile tuturor Românilor, iar numele Reginei Marie încă va fi amintit cu iubire de toată suflarea românească.

Dumnezeule preabune și sfinte, varsă dar și binecuvântare, pace glorie, îndestulare și fericire neamului românesc și iubitului Său Suveran.

„O Doamne sfinte,
Cerec Părinte:
În etern ține cu a Ta mână
Coroana Română”.

Ioan Toduțu
învățător.

Agitațiile bolșevice în capitală.

Guvernul din București a dat ziarelor următorul comunicat:

În seara zilei de 19 August autoritățile civile și militare au surprins în șoseaua Vitanului 25, pe Nicolae Diaconescu și George Marin lucrând într'o pivniță la tipărirea unor manifeste revoluționare. Din aceste manifeste, cari au urmat celor răspândite la 21 Iulie și în alte zile, rezultă că autorii lor lupta în contra Dinastiei, pentru schimbarea reformei de guvernament a statului, glorifică republicele sovietiste, batjocoresc armata română și victoriile ei strălucite, propovăduind grevele permanente și îndemnând la mișcări de stradă.

Odată cu cei mai de sus au fost arestați și complicii lor: Teodor Mimon, Cornelia Ștefănescu, Steimberg, M. Anulescu, E. Zatmanovici, Sofia Marcus, Zambilovici și alții, cari au fost dovediți că au contribuit la culegerea, tipărirea și răspândirea manifestelor revoluționare precum și la organizarea unei acțiuni comune cu aceea a revoluționarilor din Rusia, Ungaria și Bulgaria.

Din declarațiile celor arestați și din actele găsite asupra lor s'a stabilit că toți sunt membri activi și partidului socialist și ai deosebitelor sindicate ce se găsesc sub înfrâurirea acestui partid. Numiții sunt arestați la curtea marțială a corpului II, de armată unde se face instrucția acestei afaceri.

M. Sa Regele a conferit ordinul Steaua României inspectorului Vintilă Ionescu, șeful brigăzilor din Siguranța generală, care a descoperit întreaga organizație de mai sus.

Repatrierea românilor.

La Budapesta s'au început lucrările pentru apropiata repatriere a locuitorilor transilvăneni aflați la Budapesta. Șeful poliției de siguranță românești, inspectorul Ioan Bancilă a fost însărcinat cu controlarea documentelor ácelor cari doresc să fie repatriați spre a împedea printr'un control sever introducerea în România-Mare a unor elemente primejdioase. Siguranța are și o secție politică.

Amintiri din Basarabia.

Cu inima plină de bucurie am plecat spre vechiul Regat, căci de mult aveam dorința să merg la Bacurești în capitala scampelor noastre Români, acum aveam și datorința să o facem aceasta, căci ne dădăram îndemnate să le mulțumim surorilor noastre născute libere, că și-au trimis fiii lor să ne rescumpere și pe noi din sclăvie. La plecarea mea îndeosebi mare bucurie mi-a cauzat cugetul, că voiu putea conveni ca surorile noastre din Basarab'ia, față de cari întotdeauna am simțit o simpatie, ce nu mi o puteam explica. Doară pentru că de 100 de ani împărțesc și ele cu noi pâinea amară a sclăviei? Doară pentru că auzisem de mult despre iubirea ce o nutresc și ele față de noi și care o au manifestat o cu atâtă căldură față de frații și vitejii noștri refugiați? Nu știu la care întrebare se răspund, eu însă una vă declar, că îndată ce am plecat din Iași spre Chișineu mă simțeam predominant de un simțământ puternic, de dorul de a vedea cât de curând pe Băsarăbenii noștri. Cu cât ne apropiam mai mult de Chișineu, cu atât așteptam mai cu nerăbdare clipele noastre. Insufleteștea noastră ajunsese la culme, când trenul se opri la gară, unde ne aștepta o lume de oameni. Parcă prezimeam cu câtă dragoste ne spropieam de ei! Lacrimi de bucurie a stors din ochii noștri corul vocal ce ne a întâmpinat și frapat cu totul prin predarea, atât de corectă și insufleteștea a cântărilor naționale. Muzica militară, care ne-a înțonat apoi câteva plese frumoase, par'că ne a trezit din melancolia, ce ne-a cuprins în primele clipe ale întâlnirii cu frații noștri cari au tras împreună cu noi câteva timp jugul robiei. Vorbirile frumoase, cu cari ne au întâmpinat par'că ne electrizară tot mai tare, iar când surorile noastre Băsarăbene ne îmbrățișau și sărutau cu atâtă iubire regretam mult, că în bucuria acestor clipe înălțătoare nu au putut lua parte mai multe dintre surorile noastre din Ardeal. Cred, că tot astfel au simțit și d-nii Lupean și Malor, când i-au întâmpinat frații din Basarabia cu atâtă căldură sărutându-i chiar și Exelenția Sa dl. Metropolit cu dragoste frățeească — cum e obiceiul să se sărute la noi oamenii în ziua învierii — căci

această convenire s'a putut eleptul numai prin marea operă a desrobirii noastre — și eliberați din sclăvie am învlat și noi.

Mergând dela gară spre oraș la brațele surorilor noastre din Chișineu, ne simțeam parcă am fi fost vechi cunoscuți și deși am parcurs o distanță considerabilă, abia ne-am putut da seama cum am ajuns la metropole, unde ne așteptau preoții în frunte cu Metropolitanul, care după un scurt Te-Deum ne-a ținut o vorbire plină de dragoste. Cântările lor bisericesti se părea că ne transpun în sfere de îngeri. Din vorbirile și prelegerile, ce le-au ținut, ne-am convins că și frații noștri Băsarăbeni au o cultură înaltă pe toate terenurile; iar interesul ce l-au dovedit în decursul vorbirilor ținute de către cei noștri și însufleteștea, cu care au fost aplaudați, e o dovadă, că suntem una în cuget și simțiri. Când mă apropiam timidă de bina ce era în sala mare „Cercul orașului”, ca să predau surorilor noastre de lângă Niatru salutul călduros al femellor din apropierea Tisai, abia am putut ajunge la vorba din torrentul de aplauze, cu care m'au întâmpinat. Iar când le-am desoris suferințele, prin cari am trecut și reale de lacrimi am văzut scurgându-se de pe fețele lor; când le-am chemat apoi la lucru pe surorile noastre din Basarabia, cu cari împreună vom a munci pentru înflorirea României-Mari, cuvintele mele nu via echou au stîrnit în inimile lor, căci gata sunt și ele la orice muncă și jertfă azi, când visul nostru e împlinit și putem ca femei libere europene lucra la prosperarea scumpelor noastre patrie. Când m'am copleșit de pe bină m'au îmbrățișat și sărutat și își cereau să le îscălesc numele în cărți de savantrie ori pe bilete. Iată simpatia reciprocă, iată prezimeștea, că surorii dulci voia afla în Basarabia mult dorită!

Excursiunea, ce am făcut o la grădina de viticultură în ziua a doua, a fost un nou prilej pentru întărirea pretiniei, ce o-am legat deja în prima zi. Fiind acolo găzduți și provăzuți în abundență și cu vin am putut ciocni ridicându-ne poculul pentru România-Mare! De aici au mers apoi la Cosiugeni unii, iar alții ne-am reîntors la

Chișineu prin sabarbiile capitalei, cari sămănuau a fi mici sătulețe.

Eu, care întotdeauna m'am interesat foarte mult de popor, căci de cu mică în Maramurăș — locul meu natal — în mijlocul țărănilor mă simțeam mai bine, iar în cel 23 de ani că l-am petrecut în Bihor, am făcut multe excursiuni pe sate, ca să cunosc poporul din aceste ținuturi — și de data aceasta am preferat să iau calea cu grupa II. către Chișineu pedestru, ca să pot ajunge cu atât mai ușor în cunoștință cu țărânul din Basarabia. Până la un loc am mers prin pădure. Deși pe aceasta cale ne-am întâlnit cu un ciubărar, care venia oălare spre noi. Părintele, care ne acompania, l-a dat bietului om sticla cu restul de vin, ce l'a luat pe cale. Să-l fi văzut cu câtă stimă se purta față de preot ciubărarul nostru! A descălecat, l-a sărutat mâinile apoi când l-am spus că suntem Ardeleni — la început nu voi să creadă — apoi s'a pus se face mătâni în semn de mulțumită, că l'a învrednicit Dumnezeu să se întâlnească pe pământul Basarabiei cu oameni din Transilvania — toți eliberați! Iată câtă evlavie, iubire de frați, de libertate și de țară am descoperit în acest ciubărar! Am mers apoi mai departe și la prima casă, la care am ajuns, părintele se opri se ceară apă, că ne era sete. Înaintea casei era un băiat de 16 an palid și sec. L'am întrebat, de ce e așa slab. Ni-a spus, că a fost bolnav de tifus (sigur l'a primit în urma viciului slab) și numai de o săptămână a părăsit patul. Deși am cetit în fol, că în Basarabia grăsează această boală, n'as crezut că va face așa mare impresie asupra noastră acest prim caz, care l'am văzut în felul acesta. Am făcut atent pe dl. preot, să nu bea apă din vasele lor, cari eventual pot fi infectate, apoi am pornit mai încolo. Am trecut pe lângă o vale, pe a cărei țărmuri erau respirate mici căsuțe țărănești cu grădinițe lângă fiecare, dar aceste ogrăzi erau tot așa de pușla îngrijite ca ale țărăncilor noastre. Prin sate nu erau acasă decât numai copii, bătrâni și bolnavi, toți erau la câmp la lucru. Câte un copilăș fugea plângând după noi, până când îl dădeam ceva parale. (Obiceiu, ce pală noi numai țiganii îi au. Aceștia nu mi-se păreau țigani, căci aveau părul blond, deși fața părlită de soare.

FOIȘOARĂ

Dragostea bădiții.

Dragostea bădiții,
Crtin și rozmarin,
Rază de Rubin,
In umbra grădiniții.

In arșița de soare,
Șoaptă de zefir,
Lacrimă de mir,
Din lănele izvoare.

Ea n'a fost stea de sară,
C'ar fi asfințit,
Nici norul cel de vară,
Că s'ar fi topit.

Nici rază călătoare,
Că s'ar fi pierdut,
Și nici viscol de mare,
Că s'ar fi trecut.

In noaptea viefții mele,
E albă ca o nea,
In jocuri de inele,
Mi'nalță cătră ea.

E caldă ca o vară,
Și ascunsă ca un nor,
Și-t cea mai grea povară
Ce o poart' un muritor.
Elena din Ardeal.

Banatul.

Not nu vrem pământ străin
Dar al nostru e Banatul!

Sărbul însă e hain,
Cada dar pe el . . . păcatul!

Noauă Dumnezeu l'a dat,
Că-t' frumos și-un trup din noi,
Dar de'l vrea fără . . . bănat
Vom porni iar la război.

Gheorghe Nistor sergt.
(Reg. 106 Inf.)

Din carnetul meu.

Mărășești—Panciu, 14 August 1917.

Piu, piu, piu, cântă gloanțele tre-când... Deschide-te pământule, și ne înghite și pe noi și pe nemșii. Dela Mărășești la Panciu și până la Vizantele pe Putna, în munșii Vrancei, e numai moarte. Moartea e peste toi, plutește pe sus, trece pe lângă noi, o simșim cum ne atinge și ne înfloară

Am intrat într-o casuță, ce era aproape de cale. Ce a fost mai bătător la ochi, că felul cum era zidită, reducea mult pe cea a țărănilor dela noi. Avea un fel de coridor liber, ce se proptea pe 2 căptori clopiti. Apoi o tindă, unde era scara de suit în pod, acolo dormeau și găini — în fund erau vasele cu apă, Singura chille de locuit era mobilată în mod foarte primitiv, cu puțin gust și simț de curățenie. Lângă ușa era vatra, unde se fierbea. În gura vetrei o plăcuță și un bățel de 2 ani, ambii durmeau. În mijlocul casei o masă acoperită cu o măsuriță de cânepă. Lângă ea o ladă și câte o lavită lângă pereți. Un stelagiu cu oale, kilda, farfurii, iar lângă el un lingurar cu câteva linguri de lemn. Ruda împodobită cu ștergar, ce se află la țărani noștri lipsă, dar un chip sfânt vopsit cu colorii intenzive era și acolo. Afară de copil numai o babă era acasă, care ne spuse, că gazdăle-s la sapă. Abia voia să crează că nu suntem din Rusia. Aceea nu putea pricepe, că dâna încă e țără, nu mai are alt stăpân decât pe M. Sa Ferdinand și pe Dumnezeu. Vorbla slab românește, dar o puteam înțelege. Continuându-ne calea ne-am întâlnit cu o căruță încărcată cu jidani. Erau vre-o 9 pe carul tras de 2 cai slabi. Abia-i puteau dăca. Obiceiul cel au și jidanii din Maramurăș. Imi aduc aminte, ca copilă mică, cum copii de pe drum numărau pe degete jidovii încărcăți câte 9—10 pe un car. Aproape de Chilșineu ne-am întâlnit cu un țărău care mergea spre sat. Se vedea deștept. Lam întrebat, dacă se bucură să a scăpat de domnia Rușilor. „Da doamna mea — fu răspunsul — „dăm mare mulțumită lui Dumnezeu, că suntem liberi, de ne ar ajuta, să putem scăpa odată și de jidani!“

Beiuș, August 1919.

Prof. Marta Iepure Fabian.

Viitorul gospodăriei săsești.

În vederea marilor schimbări prin care trece întreaga noastră viață economică, conducătorii compatrioților noștri Sași desvoaltă de pe acum o vie activitate, pentru a adecua activitatea eco-

nomică financiară a poporului săseze situației schimbate și a i asigura prin aceasta și în cadrelor României mari calea propășirii și dezvoltării. În adunări ocazionale și anume convocate, prin presă și pe toate căile, se atrage atenția gospodarilor Sași asupra noii direcții, ce vor trebui să ia și să urmeze în viitor în adunarea generală regională a Reuniunii economice săsești, Directorul acesteia Connert a ținut o interesantă și instructivă conferință, ce merită a fi cunoscută și la noi în cercuri cât mai largi.

S-au șters măsurile de protecție împotriva concurenței, a zis conferențiarul. Suntem avizați la un stat agrar, care nu are nici o lipsă de produse de prisos din economia noastră, fiind că el însuși produce cereale mai ieftine, de cât noi; 50—70 la sută din recolta românească se exportă mai înainte. Pentru cultura vitelor, din contră clima și referințele de nutreț sunt în România veche, mai puțin favorabile, ca la noi. De asemenea, clima pentru cultura nutrețurilor, în genere, este acolo prea uscată. Instituția veterinară este pe o treaptă mai inferioară, epidemiile de simăzi vitele adeseori. Dela cultura cerealelor, trebuie să trecem la cultura animalelor, nu deodată, ci treptat. Exportatorii noștri de până acum, Austria și Germania, vor lua măsuri de apărare împotriva introducerii epidemiilor de vite, în țările lor, până când nu se vor îmbunătăți și la noi referințele în privința bolilor de vite. De aceea trebuie să stăruim pentru îmbunătățirea stărilor veterinare. Numărul veterinarilor trebuie înmulțit considerabil, și să se introducă un leac mai sigur contra epidemiilor, prin vaccinarea forțată contra boalelor de porci. Până se va spori numărul veterinarilor, persoane potrivite vor trebui instruite pentru vaccinare, iar pentru pregătirea serului de vaccinare, trebuie să se înființeze un așezământ special în Ardeal. Apoi suntem mult mai înaintați și experimentați decât cei din regat și în ce privește prășirea vitelor. Asocierea în reuniuni a prășitorilor este de recomandat.

Cu privire la creșterea cailor, trebuie să hotărâm noi întâi, ce soiuri să creștem pe viitor. Trebuie să alegem un soi bun, de folosit pentru economie, nu ca până acum, caii ușori de cavalerie. Nutreț bun, turtă de rapiță, de in ne va liferă ieftin Regatul vechi cu bogata ei cultură de cereale și cu morile și industriile bine dezvoltate. Materialul nostru de Pinzgau și Simental este bine dezvoltat. De aceasta trebuie să ne folosim. Ca cel mai rentabil nutreț pentru vite, trebuie să facem o cultură mai mare de cartofi și sfeclă de zahăr. Livozile și luncile de iarbă trebuie mai bine îngrijite, ca să producem nutreț mai mult și mai bun. Cantitatea nutrețului sămănat încă se poate spori, dacă în trifoiul roșu se amestecă iarba sărată italiană (Ray), dacă pe locuri bine gunoite se sămăna porumb de nutreț, și pe locuri potrivite lăptăni. Decamată România va avea trebuință de animale. În războiu i-s-au prăpădit multe. La un deșeu îndelungat acolo, nu putem conta. De animale pentru prășire va avea România și mai târziu lipsă, dar numai în măsură mai restrânsă. Trebuie să stăruim, că deșeuul pentru țările din apus să rămână deschis, neîmpiedecat. De aceasta să se țină necondiționat seamă la încheierea convențiilor comerciale din viitor.

(„Rev. Econ.“)

Onomastica M. S. Regelui.

Ieri s'a sărbătorit în Sibiu ziua onomastică a M. S. Regelui. Intreg orașul a fost pavozat și împodobit cu drapelul național românesc și săsești.

La ora 6 dimineața muzicele militare au intonat „deșteptarea“ în toate căsările din oraș, după care au parcurs, cântând pe toate străzile Sibiuului.

Un serviciu divin s'a oficiat apoi la Catedrală, pentru sănătatea Suvranului și a familiei regale. Au asistat toți membri Consiliului dirigent aflători în localitate și ofițerii superiori din garnizoană. În fața unui public numeros dl asesor N. Ivan a ținut o

cu recea ei aripă și cu toate acestea noi ne măcelărim...

Obuzele răstoarnă pământul, copacii zboară în văzduh, rupși de giulele, râul Putna și Siretul nu mai curge pe albie care e astupată de obuze, ci a eșit peste câmpuri. Sus prin pânza de foc, de fum și gaze, soarele ne apare, ca un enorm glob de sânge. Lumina lui se resfrânge peste noi și ne colorează chipurile în roșu — pal... coloarea morții. Și noi lipși de pământ așteptăm.

Ah așteptarea aceasta e soră cu nebulă. Simți cum gândurile, se opresc și un ce straniu, care-ți arde vinele te cuprinde, ochii se înpălnesc, iar în suprema încredare de nervi, vezi numai roșu. Eu cred că dacă în momentele acele, un glonș m'ar fi lovit în cap, tot așa mai fi avut putere, să-mi mai descarc de 2 ori carabina.

Brusc artileria lor face. Acum e cel mai penibil moment. Armele ne frige mâinile, iată că apar și bonetele roșii, ale

Bavarezilor. — Sunt la 800 metri! Strigă observatorul. Lasă-i să vie mai aproape, spun oamenii mei. Sunt la 600. Repetă: lasă-i! La 400! Lasă-i! La 300!..... Acum bășii! Foc... trageși! Mitralierele frag turbate, armele pocnesc, granatele bubue și fac baraj. Gloanșele ne pișcă urechile, ne găuresc hainele. Atunci am văzut ceva îngrozitor. Primul rând de nemți, căzu ca trăsniți la pământ și un altul rând le a luat locu. Căzu și acela și alții înaintau. În urmă mi se părea că chiar morșii înviează și se apropie mereu, aproape — tot mai aproape! O voce dela noi strigă: — Pe ei frașilor că ne prăpădesc! Și fiecare repetam: — Pe ei frașilor! Pe ei! — Urmă o frământare scurtă în șanșurile noastre. O fișnitură nebună, afară din tranșee și-am sărit pe ei. Ce s'a mai întâmplat în urmă, nu-mi mai amintesc bine. Ca prin vis vedeam în jurul meu măcelul și bonetele roșii. Văzui pe unul că-mi apucă de țeava carabinei și îndreaptă baioneta către gâtul meu. L'am văzut o clipă mai firziu svârcolindu-să

în sânge la picioarele mele. Înjurătur groaznice... Urlete de durere... Fulgerături de baionete... Trupuri sbătându-să în agonia morșii și tăvălile în sânge... Cad peste un trup, mă ridic, mă împedec iar și iar mă scol. Descarc carabina în unul mustăcios, care flința cu revolverul pe un camarad. O bubuitură grozavă lângă mine. Și nu mai știu nimic. Când m'am deșteptat eram întins pe o targă, la postul de prim-ajutor. Doi sanitari îmi bandajau capu și un braț. Insera... Tunul bubula rar... În depărtare luciau rachetele pe sus, semne prevestitoare de alte lupte.

A cui e Momăia?*) am întrebat A noastră mi-au răspuns soldații. Și iar am leșinat...

Sebeșul-de-jos.

Sergent Gruia Lăzăr.

*) Momăia: dealul pe care s'a dat bătălia.

predică arătând trecutul glorios al Voievozilor români și eroica parte pe care M. S. Regele o are la înfăptuirea României întregite.

După Te Deum a urmat defilarea trupelor din garnizoană, pe cari dl general Boeriu le-a trecut mai întâiu în revistă.

Dela 11 dimineața muzica militară a cântat în parcul orașului. Seară la 8 a avut loc o retragere cu torțe.

Publicațiune.

Conform ordonanței a Consiliului Dirigent, Resortul afacerilor interne Nr. 8272 din 19 Iulie a. c. sunt datorți toți străinii, cari se află în acest oraș, a se prezenta în termen de 8 zile socotind dela această publicațiune, la poliția de stat Sibiu înainte de prânz între oarele 8—12 (vezi Nr. 10).

Spre orientare servește:

În teritoriul administrat de Consiliul Dirigent, afară de Români apoi cetățenii de drept ai vechiului Regat, Bucovina și Basarabia se consideră de străini:

a) toți indivizii cari nu au avut câștigat prin naștere ori forme legale drept de aparținere (competință) înainte de 1 August 1914 pentru o localitate a teritoriului acum numit;

b) acei foști funcționari de orice categorie ai fostului stat ungar, cari nu prin naștere au dreptul de aparținere (competință) în teritoriul administrat de Consiliul Dirigent și la preluarea administrației românești au denegat jermământul de fidelitate.

Indatorirea prezentării și a primirii biletelor de liberă petrecere o au:

1. Bărbații capi de familie atât pentru dânzii cât și pentru soție și copil minor.

2. Femeile văduve sau divorțate atât pentru dânsule, cât și pentru copiii lor minori.

3. Bărbații și fetele majore cari nu sunt capi de familie.

4. Copiii minori de orice sex dacă nu stau cu părinții sau își câștigă singuri existența.

Străinii cari nu au domiciliul stabil se vor prezenta acolo unde se află la publicarea acestei ordonanțe, iar cei ce vor intra în teritor după trecerea termenului indicat, acolo unde vor petrece un timp mai lung decât 12 oare.

Sunt scutiți de prezentare și de a avea bilet de liberă petrecere:

1. Membrii corpului diplomatic și consular.

2. Delegații statelor aliate și străine, când delegațiile lor sunt vizate de autoritățile în drept.

3. Ațapășii militari.

Pentru bilete de liberă petrecere se vor încasa taxele următoare:

Pentru un bilet de liberă petrecere de durată de 30 zile se vor încasa 5 Lei, iar pentru unul de 90 zile 10 Lei.

Pentru prelungirea biletului de liberă petrecere este a se înainta o petiție și se va încasa un timbru de 4 Lei, și o taxă de 10 Lei, care taxă în caz de denegare a prelungirii se va restitui pe lângă o chitanță.

Biletele de liberă petrecere îndreptățesc din punct de vedere al siguranței pe străin de a petrece timpul indicat acolo în localitatea de domiciliu și a cere pe baza acestui

bilet și dreptul de liberă circulație — dar nu îndreptățesc la schimbarea de domiciliu — fără de prealabilă învoire a autorităților în drept a localității, unde voiesc a se domicilia în viitor.

Schimbarea domiciliului se presupune, dacă străinul petrece la un loc mai mult de 15 zile fără un scop bine indicat.

La schimbarea de domiciliu străinul sunt datorți a se prezenta autorității care le-a liberat biletul de liberă petrecere, pentru validare de plecare și autorității în drept a localității, unde se domiciliază pentru validarea de sosire.

Nimeni nu poate primi în găzduire pe un străin, care nu posedă un bilet de liberă petrecere și va fi dator a-l denunța la poliția de stat locală.

Autoritățile polițienești sunt în drept de a controla și supraveghea prezentarea străinilor nu numai la hoteluri, ci și la particulari.

Străinilor, cari nu pot dovedi cu acte la răspunsurile date de Interogator nu li se va elibera bilet de liberă petrecere, până-când nu se vor verifica răspunsurile, fie prin dovezi câștigate de străin, fie prin ancheta pusă la cale de poliție — care timp nu poate dura mai lung de 20 zile după care termen străinul va fi considerat ca unul care nu se poate legitima și vor fi expulsați, eventual escortați.

Acte doveditoare nu se cer dela acei străini a căror situația de drept și personală este cunoscută de autoritate locală.

Instituțiile de orice categorie (fabrici, societăți pe acțiuni, bănci, întreprinderi comerciale, industriale etc.) ai căror patroni, acționari ori capital este străin, vor fi datorți a înainta Resortului de Interne în termen de 80 zile dela publicarea acestei ordonanțe planul de acțiune, statutele și aprobarea festului guvern ungar.

Străinii, cari nu se vor prezenta în termenul prescripției, precum și acei proprietari, chiriași ori hotelieri, cari dau locuințe străinilor, cari nu au răspuns prezentelor ordonanțe, vor comite contravenție și se vor pedepsi cu amendă până la 2000 Lei și până la 1 lună închisoare. Străinii, cari la Interogator vor produce documente false ori vor lasca neadevăr, precum și aceia, cari li vor ajutama la aceasta, se vor pedepsi cu o amendă până la 3000 Lei și până la 6 luni închisoare, iar străinul va fi expulsat.

Acei cari la schimbarea domiciliului nu se prezintă vor fi pedepsiți cu o amendă până la 2000 Lei.

Sibiu, 11 August 1919.

Poliția de stat.

Nr. 431/1919.

Apel

către Onor. membri ai „Asociațiunii”.

Neputând reclama între împrejurările excepționale prezente, taxele dela Onor. membri ai instituției noastre, în modul obicinuit înainte de războiu, rugăm pe Onor. membri de toate categoriile: fondatori, pe viață și ordinari, să binevoiască a-și achita — prin mandat postal — taxa restanță pe anul crt., precum și pe anii precedenți.

Insistăm mai ales. — pentru trimiterea taxei direct la Cassa Asociațiunii (Sibiu, str. Șaguna nr. 6) — la d. n.ii membri

din despărțămintele, în care nu s'au luat încă dispoziții pentru finerea adunărilor cercuale, sau dacă acesta s'a ținut, membrii respectivi nu și-ar fi achitat taxa la cassa despărțământului.

Sătm în preajma adunării generale, care sperăm că va fi una din cele mai-mărețe din câte a ținut „Asociațiunea” și de altfel se și cuvine să fie prima adunare, în România întregită, a celei mai mari și mai vechi societăți culturale a românilor din Ardeal și celelalte regiuni locuite de poporul nostru din fosta Ungarie.

Sperăm că, în vederea acestei adunări generale și a reorganizării ce se impune „Asociațiunii” în urma nouelor împrejurări, foști Onor. membri vor trimite mica contribuție ce li-se cere și pe care din orice cauze, nu ar fi putut-o achita în anii din urmă.

Sibiu, în 18 August 1919.

Biroul „Asociațiunii”.

„ROMÂNUL”

Însoțire de conzum și valorizare în foșeldea.

Convocare.

Onorații membri ai însoțirei, pe baza §. 23 din statute, se conchiamă la Adunarea generală ordinară ce să va ținea la 15/28 Septembrie 1919, după amiază la oara 2 în sala școlii, din loc.

La ordinea zilei:

1. Raportul anului de gestiune pe 1918.
2. Încheierea bilanșului și darea absolutului Direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
3. Stabilirea bilanșului.
4. Împărșirea profitului curat.
5. Alegerea președintelui Direcțiunii.
6. Causele cu lipsa de Cor. 760 în sarcina fostului președinte Iacob Nastase și Cor. 570 ridicat prea mult de vânzătoarea Emilia Melinte.
7. Eventuale propuneri.

La finea anului trecut au fost 142 membri cu 142 părți fundamentale.

Bilanșul controlat de comitetul de supraveghiere se află spre vedere publică în bolșa consumului.

Foșeldea, la 24 Aug. 1919.

În numele Direcțiunii:

flurel Constantinescu m. p., Toma Drăgoia m. p.,
președinte. membru al Direcțiunii.

Mai Nou.

Demisiunea arhiducelui Iosif.

Știri sosite din cursă bineinformată dela Budapesta anunță, că arhiducele Iosif a demisionat, retrăgându-se dela conducerea treburilor statului maghiar.

Declarațiile dlui Al. Vaida.

Delegatul de pace român, Alexandru Vaida, a declarat ziaristilor francezi că Românii vor recunoaște numai un asemenea guvern maghiar care va reprezenta în mod real toată țara, va dori să garanteze pacea cu statele vecine și va putea să facă alegeri fără sprijinul soldaților români.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25.

Comandamentul Trupelor din Transilvania ordonează, că

1) Vor fi considerați ca vinovați toți aceia, cari fără rea credință prin localități publice, în gări, trenuri, în restaurațiuni, pe străzi, vor vorbi sau vor discuta în ori ce chip știri, fie adevărate, fie închipuite sau își vor da părerile despre operațiunile de războiu, sau despre situație și mișcarea trupelor, precum și ceice vor critica poruncile date de autoritățile militare sau ori ce alte măsuri cu privire la armata română.

2, Ceice să vor face vinovați de una dintre poruncile de mai sus, să vor pedepsi de judecatori militari cu închisoare până la un an și amendă până la 2 mii de Lei.

Când însă faptele de mai sus, să vor săvârși cu gând de spionaj sau trădare, pedepsele vor fi cu mult mai aspre, după legile de războiu.

Harta României Mari

cuprinzând toate nouile ținuturi locuite de Români, cum și granițele țărilor mărginașe, se află de vânzare la

Librăria „Foaia Poporului”
Sibiu, str. Măcelarilor 12.

Informațiuni

Zina onomastică a Regelui. Duminică în 24 August a fost ziua onomastică a desrobitorului nostru, a M. S. Regelui Ferdinand I. În toate bisericele s'a oficiat slujbă divină în onoarea acestei aniversări.

Convocare. Încurajați de resonanța ce l'a avut la toată clasa de mijloc Apelul adresat de reuniunea meseriașilor »Adriana« din Sebeșul-săesc, subscrișiți ne luăm a invita toate Reuniunile meseriașilor din Ardeal, Bănat și Partile ungurene la o ședință consultativă, care se va ține la 14 Septembrie a. c. la oarele 10 a. m. în Sibiu în sala festivă a Reuniunii meseriașilor români din Sibiu, strada Bruchenthal Nr. 17. La această ședință se va discuta chestia ținerii unui Congres al tuturor reuniunilor de meseriași, se va fixa ziua și locul Congresului și se va stabili ordinea de zi pentru Congres. Drept aceea rugăm pe Onor. Reuniuni să trimită câte 2—3 delegați la această ședință. De adăpostirea delegaților se va îngriji comitetul Reuniunii meseriașilor din Sibiu. Delegații sunt rugați ca până Sâmbătă în 13 l. c. să anunțe prin depeșă sosirea lor la Sibiu, Sibiu, 25 August 1919. Ioan Băllă m. p. președinte reun. »Andrelana« din Sebeșul-săesc, Victor Tordășlan presed. reun. meseriașilor din Sibiu.

Anunț. În comuna Siliște, județul Sibiu, cu începutul anului școlar 1919/1920, 1 Octombrie, să deschidă școala civilă confesională, pentru băieți și fetițe, pentru a c. școlar clasele I și II. Tot la acest termen se va deschide aici și un curs comercial inferior susținut de stat. Acest curs va fi de un an. În clasa I civilă vor intra elevii și elevele cari au trecut cu succes clasa a IV a primară în clasa a II civilă, cari au trecut cu succes clasele V și VI primare pe lângă examen de primire, iar în cursul comercial cei ce au trecut cu succes clasa a VI a primară. Inscriverile și examenele de primire să fac din 25 până în 30 Septembrie a. c.

La școala civilă de stat pentru băieți din Sibiu inscriverile se fac în zilele de 1—5 Septembrie a. c. dela orele 8—12 a. m. și 2—5 d. z. Elevii însoțiți de părinți sau tutorii lor să se prezinte la direcțiunea școlară (Strada Urezului Nr. 13) aducând cu sine: Atestatul școlar, extrasul de botez și atestatul de vaccinare. Totatunci se vor ține și examenele de corigență și diferență. Examenele particulare se vor ține începând cu 15 Septembrie a. c.

Excursia Săveranilor la Arpaș. Regele Ferdinand, Regina și principesele Elisabeta și Maria, venind cu automobilul dela Sinaia au făcut o excursie până la castelul de vânatoare din Arpașul-mare, unde au luat dejunul în tovărășia dlui prefect, dr. Octavian Vasu. Locuitorii din Arpașul de jos au făcut familiei regale o foarte entuziastă primire. Familia regală s'a înalțat în seara aceleiași zile cu automobilul la Sinaia.

Suveranii la Sinaia. M.M. LL. Regele și Regina împreună cu Principesa Ileana și Principele Nicolae au plecat alaltăieri dimineață la Sinaia, unde își vor avea reședința de vară.

Congresul stupariilor. După serioarea primită în urmă din Iași expoziția stupariilor se deschide în 1, iar congresul în 7 Septembrie st. n. Bilete de călătorie cu reducere de 75%, se primesc dela mine în Sibiu Winter-Gasse Nr. 15 în 29 August și 1 Septembrie la 2 ore d. z. A. Viad.

Vom avea bucate. Roadă bună se arată în România-Mare. Vom avea ce mânca. Ba le vom putea da și altora și astfel țara noastră va fi una dintre cele mai fericite din Europa. Grâu avem atâta, încât n'avem destule magazine ca să-l așezăm, iară cucaruzul cu vremea caldă de acuma se va îndrepta și el.

Caz de moarte. Dna Maria Ciungar, soție de învățător a reposat în 23 August, în etate de 45 ani, în Oana-Sibiuului. Reposata e cunoscută cetitorilor noștri prin poeziile publicate în gazeta noastră sub pseudonimul: Maria din Oana. Odihnească în pace!

Concurență americană. Presa franceză insistă aspra faptului că americanii s'au grăbit să cucerească pe seama lor piețele germane. Presa franceză cere guvernului ca să deschidă imediat pentru comerțul francez granițele din Germania pentru ca fabricanții francezi să nu sosească prea târziu.

Nouă societate anonimă. Brașovul, societate anonimă română de întreprinderi comerciale și industriale este firma unei noue societăți, înființate cu capital de Lei

1 200.000. Sediul societății este actualmente în București care însă poate fi strămutat la Brașov.

Glorifierea soldatului român. Un academician francez publică un articol intitulat »Pour la Roumaine« el spune între altele că dacă este un soldat care în glorie să premeargă soldatul francez acesta este soldatul român. Să respectăm libertatea poporului care face din această libertate o întrebunțare așa de mare și nobilă. O Polonia și o Românie puternică dela Marea Neagră până la Marea Baltică este asigurarea noului echilibru.

Promotie. Prețul Econom Ioan vodă, parochul parochiei »Sfii apostoli« din urbea Galați, originar din comuna Toplița în Transilvania și absolvent al facultății de teologie din Cernăuți, a fost promovat în ziua de 9 Iulie la Universitatea din București, licențiat în teologie, magna cum laude.

Către Cluburile Sportive Române! Se aduce la cunoștința Cluburilor Sportive Române cât și publicului, care se interesează de mișcarea sportivă, că comitetul executiv interimar are intenția de a concheta adunarea generală a Federației pe zilele de 18 și 19 Octombrie a. c. cu care ocaziune voiește să aranjeze și o mare emulațiune sportivă în legătură cu diferite petreceri sociale, a căror program detaliat se va publica în timpul său. Rugăm iarăși că cluburile cari nu au răspuns până acuma convocării noastre să ne comunice necondiționat până la 28/8 următoarele: 1. Numărul membrilor. 2. Când au început activitatea. 3. Cu câți membri și în care ramă al sportului ar putea lua parte la emulații. Observăm că unelele și îmbrăcămintele (dresuri) de sport de cari Cluburile au lipsă pentru exerciții, să și le câștige însăși, căci Federația nu poate a efectui comanda lor până la adunarea generală.

General Herbăy președinte.

Băile din Ocna. Din cauza lipsei de rufe suficiente Direcțiunea băilor din Ocna rogă Onor. public ași aduce după posibilitate rafele de băi ca sine.

Zahăr vinde în mare Federația »Infrățirea« Sibiu, Str. Bruchenthal Nr. 17.

Un cabinet de coaliție în Ungaria. Planul formării unui cabinet de coaliție câștigă tot mai mulți aderanți. Lovász și Vássonvi accentuează, că în timpurile grele prin care trece Ungaria, unirea și conc lucrarea momentană a tuturor forțelor naționale maghiare se supune fără rezervă.

Cultivare de tăbăc. Conform ord. Consiliului Dirigent, Resortul de finanțe Nr. 7625—1919, toți acei, cari au cultivat în anul acesta tăbăc pentru trebuințele proprii, au să comunice imediat la Finanța de care aparține, numărul plantelor cultivate și să plătească până cel mai târziu în 15 Sept. a. c. la Perceptoratul statului pentru fiecare plantă de tăbăc o taxă de 2 Cor. Cultivarea de tăbăc pentru trebuințele proprii fiind permisă numai anul acesta; cultivatorii de tăbăc nu au vor a produce sămânță de tăbăc, iar acea sămânță eventual existentă au să o pună la dispoziția Comisarlatului financiar aparținător, până cel mai târziu în Noem. a. c. Magistratul.

Greșală de tipar. Numărul trecut al gazetei noastre a apărut în 24 August, iar nu în 25, precum din greșală s'a tipărit.

Zăhăr pentru România. Ucraina a propus României un stoc de 5 milioane kgz. zahăr, în schimbul unei cantități egale de petrol, vinuri și sare. Propunerea ucrainiană va fi studiată.

Oprirea emigrării în America. S'a spus camerei americane un proiect de lege din partea comisiei de emigrațiune. Acest proiect prevede ca emigrarea să fie oprită pentru 2 ani. După doi ani să nu mai fie primiți numai acei cari declară că doresc cetățenia americană. Proiectul cere ca să fie expulzați toți acei, cari în decur-

sul războiului și-au retras cererile de a fi cetățeni americani ca prin aceasta să scape de războiu.

Aviz. Se aduce la cunoștința On. Public, că fiindu-se cazuri de tîphus în comuna Reșinar, conductul de apă din Schevistal se va închide rămânând deocă dată pentru prevederea orașului cu apă numai conductul dela Șanta. Acesta fiind insuficient s'a dispus închiderea apei și s'nume dela 9 ceasuri seara până la 6 dimineața, dela 9—12 înainte de masă și dela 2—7 ore seara. Publicul e rugat întrucât va fi cu putință să facă economie cu apă.

Aviz. În comuna Bód, lângă Brașov s'a ivit între vitele cornute pleuropneumonia. Pentru a evita lățirea boalei primejdioase Consiliul Dirigent a dispus ca orice caz suspect de îmbolnăvire să fie anunțat numai medicului veterinar din localitate. În caz contrar vor fi aspru pedepsiți și li se vor confisca toate vitele cornute.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu

Editor și tiparul: „Tipografia Poporului”

Cenzurat de: Bratu.

Concurs.

Pentru întregirea pestului vacant de moașă comunală din Ludoșul-Mare (jud. Sibiu), prin această se publică concurs, invitând persoanele reflectanți, ca până la 10 Septembrie 1919 să-și înalțeze cererile ajustate cu diplomă, atestat de serviciu și moralitate la primăria comunală.

Emolumentele: 240 cor. salariu anual și taxele statutare după cazurile de naștere.

Alegerea se va efectua la 14 Sept. 1919.

Ludoșul Mare, la 20 Aug. 1919.
Primăria Comunală.

No. 541/919

Publicațiune.

Comuna politică Cașolț exarandeașă localul de cărciumă de sub No. casei 7 pe 3 ani începând cu ziua de 1 Ianuarie 1920 până la 31 Decembrie 1922 pe calea licitațiilor publice ce se va ține în ziua de 31 August la 2 ore p. m. în cancelaria comunală.

Condițiunile mai detaliate se pot vedea în cancelaria comunală.

Cașolț, la 11. August 1919.

Primăria Comunală.

Publicare.

Comuna Fofeldea, plasa Nocrichiu, dă pe calea licitațiilor publice arânda de vânat în 31 August a. c. la 2 ore p. m. în Cancelaria comunală, pe timp de 6 ani.

Prețul strigării 100 cor.

Deslușirile de lipsă să se poată primi dela Primăria comunală.

Primăria Comunală.

Nr. 511/919,

Publicațiune.

Comuna Selimbar exarandeașă la 31 Auguste a. c. după amiază la 3 ore pașuni comunale anume „Malta neagră” și „Hiștea” în rala de licitație.

Asupra condițiilor de licitație să primăria deslușirile necesare,

Selimbar la 10 August 1919

Primăria Comunală.

Mașină de scris

sistem „Jost”, provăzută cu toate utenaliile necesare, folosită puțin, se află de vânzare la Administrația „Foaia Poporului”.

Au mai sosit

tot la Firma

Ilie Floașiu, Mercurea

și se vând cu cel mai ieftine prețuri.

Bumbăce și ciorapi din Anglia Cârpe din Boemia, Foite de țigarete din Viena, Luminiări de Italia, Mărfuri dela 3 cor. în sus, Baeri de papuci, Bomboane și multe alte articole de trebuință zilnică.

Astfel magazinul meu este cel mai bine asortat.

2 învățăcei

caut pentru prăvălia mea de tot soiul de mărfuri. Condițiunile au să servească 4 ani dela înfrare, pe durata cărora eu mă îngrijesc de toată întreținerea lor: vipt, locuință, îmbrăcăminte. Afară de aceasta pentru tot anul depun pe seama lor câte 1000 Cor. la Asociația Com. români din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș la care sumă totală vor avea drept când își vor începe cariera de comercianți de sine stătători.

Petru Bârsan

mare comerciant în Bozovicu

(Județul Carașseverin)

președ. Asociației Comercianților Rom.

La Depositul Mașinelor dela

Reuniunea Economică Săsească Ardeleană

SIBIU, Strada Sărei Nr. 22

se află de vânzare în deposit cu preț convenabil:

Toate felurile de pluguri, grape de fier, mașini de sămănat, mașini de cosit iarba, greble de fân, mașini de taiat napi, și alte mașini și unelte economice de felul acesta. Mai departe hârlețe de fier, lopeți, potcoave, sârmă pentru legat fân, cingătoare de spargă, etc., etc. Fiecare agricultor însinte de a cumpăra să meargă să vadă lucrurile acolo.

Cărți

nouă de tot felul

Ilustrate
Gratulări
și Porturi
naționale

se află în mare
alegere la

LIBRĂRIA
Foaia Poporului

Calfă de morar,

se primește imediat, să fie învâțat la morară. A se adresa la George Baltes, arendaș și morar în Mohu, județul Sibiu.

Nr. 741/1919.

Casă de vânzare

în strada Wachsmann Nr. 52. Cine dorește să o cumpere, să se adreseze la Ioan Pantea în strada Wachsmann Nr. 27.

Cine știe ceva ?

— Despre Petru Mania, fost prizonier în Siberia, în localitatea Mocrouțoșeole din gubernia Tabollaki, — să scrie fratelui său Ioan Manea filărul, din comuna Vaca, p. u. Brad, jud. Hunedoarei. Cel-ce va jace cunoscut ceva despre dănsul va căpăta o cinste frumoasă.

— Despre Ilie Urdea din Șaeș, născut în anul 1896, a servit la Regimentul 21, de honvezi, 1/38 mîr. lleră, poșta Nr. 209. A fost pe câmpul Italiei, de unde a dispărut în anul 1918 luna Octombrie. Cine are vre o știre oare care, este rugat a încunoștința pe neputincioasa lui mamă: Maria Urdea în Șaeș Nr. 285. p. Sîghedara, jud. Târnava mare.